

56060212: หลักสูตรภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

คำสำคัญ: ผลกระทบทางสายตา / อาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัย / ฉากหลังของวัด / กรุงเทพมหานคร

วิสัยทัศน์: ผลกระทบทางสายตาของอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัยที่มีต่อวัดในบริเวณ กรุงเทพมหานคร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ. ดร. รุจิโรจน์ อนามัยบุตร. 268 หน้า.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายจะศึกษาผลกระทบทางสายตาของอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัยที่ก่อสร้างใกล้วัด เพื่อทำความเข้าใจผลกระทบ และหาแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไข โดยใช้กรอบวิธีการประเมินคุณภาพเชิงทัศน์ (Visual Impact Assessment) ที่เคยมีการศึกษามาแล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 5 ส่วนหลัก คือ 1) ศึกษา และเลือกสำรวจวัดในย่านที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดการพัฒนาของอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัย 2) กำหนดตัวแปรในการวิจัย โดยการค้นคว้าจากเอกสาร การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และการจัดทำแบบสอบถามฉบับทดลอง (Pretest photo-questionnaire) 3) เลือกวัดตัวแทน และจัดทำภาพเชิงซ้อน (Photomontage) ของวัดที่มีอาคารสูงซ้อนทับอยู่ด้านหลัง 4) เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายโดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามประกอบรูปภาพ (Photo-questionnaire) และให้คะแนนรูปภาพบน Likert scale 6 ระดับ รวมถึงแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม 5) ประมวลผลข้อมูลโดยวิธีทางสถิติและสรุปผล

ผลการวิจัยพบว่า อาคารสูงที่พัฒนาขึ้นใกล้วัดมีผลกระทบทางสายตาในทางลบต่อวัดในทุกลักษณะ ทั้งวัดที่มีอาคารในฉากหลังและวัดที่ไม่มีอาคารในฉากหลังอยู่แต่แรก โดยมีระดับผลกระทบต่างกันขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับผลกระทบทางสายตามากที่สุด คือ ฉากหลังของภาพวัดที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รองลงมาคือ ความสูงของอาคารสร้างใหม่ในภาพวัด ตำแหน่งของอาคารสร้างใหม่ในภาพวัด และลักษณะ เฉพาะบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามลำดับ

ผลจากการวิจัยนี้สามารถนำไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางการลดผลกระทบทางสายตาของอาคารสูงเพื่อการอยู่อาศัยที่มีต่อวัดในบริเวณกรุงเทพมหานครให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ออกแบบผู้ประกอบการ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และวัด เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเมือง และการอนุรักษ์ความสวยงามของวัด หรือสถานที่สำคัญต่อไป

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

56060212: MASTER OF LANDSCAPE ARCHITECTURE PROGRAM

KEY WORD: VISUAL IMPACT / TALL RESIDENTIAL BUILDING / TEMPLE BACKGROUND /
BANGKOK

WILLAYA SONG-IM : VISUAL IMPACT OF TALL RESIDENTIAL BUILDINGS ON TEMPLES IN
BANGKOK AREA. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. RUJIROJ ANAMBUTR, Ph.D. 268 pp.

The research aims to study the visual impact of tall residential buildings being developed near temples in order to understand the visual impact and find the ways for prevention or mitigation. The research framework is applied from the principle of Visual Impact Assessment (VIA).

The methodology can be described as 5 main parts; 1) Study the areas with high possibility for developments of tall residential building, temples in the areas were selected as case studies. 2) From literature review, factors which may affect visual quality in this situation were selected. 3) Representative pictures of temples were selected, photomontage technique was applied on selected pictures to depict the appearance of mock-up tall buildings on the background of the temples. 4) Data was collected from target group using a face-to-face interview with Photo-questionnaire. Participants were asked to give a preference and acceptability ratings on a 6-point Likert Scale for each photo and to give reasons or additional opinions. 5) Data collected were analyzed using a statistical package and the findings were reported and discussed.

The findings reveal that the developments of tall residential buildings near temples have negative visual impact on temples in all situation explored. The magnitude of impact depends on several factors. The most influential factors are, existing appearance of the existing background of the temples, the height and the position of simulated building in the picture, and personal characteristics of the participants respectively.

The research results may be applied as guidelines for prevention or mitigation of visual impact of tall residential buildings on nearby temples in Bangkok area for designers real estate developers as well as responsible authorities.

Department of Urban Design and Planning

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2014

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะ ได้รับความช่วยเหลือ กำลังใจ และความห่วงใยจากทุกท่าน จึงขอขอบพระคุณอย่างยิ่งมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ. ดร. รุจิโรจน์ อนามบุตร สำหรับคำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตลอดการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคำสอนและแง่คิดในการใช้ชีวิตที่ทำให้เข้มแข็งและมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์รองและอาจารย์ขวัญที่คอยให้คำปรึกษาที่ติดต่อมา ตลอดจนช่วยทบทวนเนื้อหา และเสนอแนะการแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการออกแบบและชุมชนเมือง และภาควิชาศิลปสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับความรู้ และคำปรึกษาอันเป็นประโยชน์อย่างมากในการทำวิจัย

ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้ความรักและความช่วยเหลือ แม้จะเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ก็สร้างรอยยิ้มให้ได้เสมอ และเป็นแรงผลักดันให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ดำเนินไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณคุณคุณพนรัตน์ คุณธัชรา และเพื่อน ๆ ในสาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรมที่คอยดูแลกัน คอยให้กำลังใจกัน และมีประสบการณ์ดี ๆ ร่วมกันมาตลอด

ขอขอบคุณคุณคุณพุดมิกร ผู้คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ คอยผลักดัน และเอาใจใส่กันเสมอมา
ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ชาวศิลปากร และเพื่อน ๆ อัสสัมชัญคอนแวนต์ทุกคนที่คอยช่วยเหลือ และคอยถามไถ่กันอยู่เสมอ

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และกรุณาตอบแบบสอบถามให้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณทุกคนและทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาในชีวิตในช่วงที่ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อาจมีความไม่ราบรื่นหลายประการ แต่ทุกอย่างก็สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ และช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีต่อทัศนียภาพของเมืองต่อไป หากมีข้อผิดพลาดประการใดจากการวิจัยครั้งนี้ ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย